

Nowotwory zapisane w genach - zachowaj czujność

Data aktualizacji
2024-10-11

W większości przypadków nie możesz przewidzieć, czy zachorujesz na raka. Nowotwory pojawiają się na skutek uszkodzeń kodu genetycznego i niekontrolowanego namnażania się komórek. Zdarza się też, że rozwój choroby nowotworowej może świadczyć o predyspozycji genetycznej, która Zwiększa ryzyko zachorowania, chociaż o nim nie przesądza. Pamiętaj, że wpływ na to, czy zachorujesz, ma też m.in. niewłaściwa dieta, palenie tytoniu czy brak aktywności fizycznej.

Sprawdź, czy jesteś w grupie ryzyka

Dziedziczne uwarunkowania zachorowania na raka w Twojej rodzinie możesz podejrzewać przede wszystkim, gdy:

- chorobę wykryto u Twoich krewnych w bardzo młodym wieku
- taki sam typ nowotworu pojawił się u kilku blisko spokrewnionych z Tobą osób
- raka u bliskiej osoby wykryto obustronnie w narządach parzystych (np. obustronny rak piersi, obustronny rak nerki)
- zachorowania występowały synchronicznie (np. w tym samym czasie w jelicie grubym stwierdzono dwa niezależne ogniska raka)
- ta sama osoba zachorowała kolejno na dwa typy raka, np. błony śluzowej trzonu macicy, a następnie na raka jelita grubego
- stwierdzono szczególne cechy zachorowania (np. rak piersi u mężczyzny, rak jelita grubego współistniejący z licznymi polipami jelita grubego, nowotwory związane z nerwiakowłókniakowatością).

Opieka nad rodzinami

W ramach Narodowego Funduszu Zdrowia masz prawo skorzystać z opieki nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe. Możesz w niej wziąć udział, gdy wśród Twoich krewnych:

- pierwszego stopnia (rodzice)
- drugiego stopnia (dziadkowie, rodzeństwo)
- ewentualnie dalszych stopni (pradziadkowie, ciotki, wujkowie, stryjkowie)

wystąpiła choroba nowotworowa.

Ten rodzaj opieki zapewni Ci prewencję i umożliwi ewentualne wczesne wykrycie wybranych nowotworów dziedzicznych:

- raka piersi lub raka jajnika
- raka jelita grubego lub raka błony śluzowej trzonu macicy

- siatkówczaka lub choroby von Hippel–Lindau (VHL).

Na co możesz liczyć

Opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka nowotworów złośliwych składa się z porad i badań, które określą, czy jesteś narażony na zachorowanie. Jeśli tak się okaże, to zostaną Ci zaproponowane:

- kontrolne wizyty w poradni
- badania diagnostyczne.

Jak się zgłosić na badania

By skorzystać z badań i konsultacji w ramach opieki nad rodzinami, zgłoś się do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub do specjalisty. On zdecyduje o dalszym postępowaniu i wystawi Ci skierowanie do wybranej poradni:

- genetycznej
- genetyczno-onkologicznej
- onkologicznej.

Jak wyszukać poradnię, w której uzyskasz pomoc

Adres poradni, do której możesz się zgłosić, znajdziesz na stronie NFZ, za pośrednictwem wyszukiwarki

[informator o umowach](#). Wybierz najbliższy swojego miejsca zamieszkania oddział NFZ. Następnie w

polu „Kod produktu kontraktowanego” wybierz z listy rodzaj świadczenia, np. „Opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na raka jajnika”.

Możesz też zapytać o program:

- konsultanta na bezpłatnej, całodobowej infolinii NFZ [800 190 590](tel:800190590)
- pracownika [sali obsługi klientów w oddziale wojewódzkim NFZ](#) .

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów

Przeczytaj też

Jak się bronić przed nowotworami

Możesz skutecznie ograniczyć ryzyko choroby nowotworowej. Dowiedz się więcej na ten temat

Rak jelita grubego - nie unikaj kolonoskopii

Rak jelita grubego jest jednym z najczęstszych nowotworów złośliwych. Odpowiednia profilaktyka pozwala zmniejszyć śmiertelność choroby nawet o połowę

Bądź zapobiegliwa

Każdy moment życia i pora roku sprzyjają badaniom profilaktycznym. Pamiętaj o cytologii i mammografii? Wiesz, jakie programy profilaktyczne są dostępne dla Ciebie?